

Juridiska fakultetsstyrelsen
Universitetslektor Karol Nowak

Justitiedepartementet
Enheten för lagstiftning om allmän ordning och
säkerhet och samhällets krisberedskap

Remiss: Kamerabevakning i brottsbekämpningen – ett enklare förfarande

Ju2018/04065/L4

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerat betänkande, får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av universitetslektor Karol Nowak.

Utredningens uppdrag var bl.a. att föreslå åtgärder som underlättar för kamerabevakning som sker i bl.a. brottsbekämpande syfte och som omfattas av kamerabevakningslagens tillämpningsområde. I uppdraget ingick att kartlägga behovet av förenklade regler. Syftet var att säkerställa att myndigheternas möjlighet att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller att utreda brott och att skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten ska vara flexibel och verksamhetsanpassad. I uppdraget ingick även att analysera behovet av integritetsskyddande åtgärder när det blir enklare att använda kamerabevakning.

Utredningens förslag följer direktiven nogsamt och ligger i linje med vad regeringen önskat men också i linje med en raskt avancerande teknikutveckling, bland annat inom övervakningsteknologin, som innebär att det förefaller orimligt att inte använda sig av de verktyg som står till buds för de rättsvårdande myndigheterna. Till detta kommer att nuvarande regler är föråldrade, svåra att kontrollera och förhållandevis enkla att kringgå. Fakultetsstyrelsen tillstyrker därmed utredningens förslag. Det gäller även förslaget om att tillståndsplikten skall tas bort.

När tillståndsplikten tas bort kommer emellertid skyddet mot överdriven övervakning framförallt att ske genom bruket av den så kallade överviktsprincipen som innebär att kamerabevakning får bedrivas endast om intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad.

Vi har inget att erinra mot att principen skall tillämpas men ifrågasätter dess effektivitet som tillräcklig rättssäkerhetsgaranti. Principen såsom den föreslås att användas synliggör förvisso de frågor om vilka här är fråga, individens integritet ställd mot en effektivare övervakning, men den förhindrar missbruk endast indirekt genom att den måste tolkas för att kunna bli effektiv och är förhållandevis enkel att kringgå då myndigheterna själva föreslås få göra avvägningen av vad som kan godtas. Visserligen föreslås också ett dokumentationskrav och sanktionsavgifter, vilket är bra, men det är enkelt att föreställa sig att dokumenteringen kommer att ske schablonmässigt, i många fall kanske av tjänstemän som saknar erforderlig kompetens vad gäller integritetsfrågor, och sanktioner *post factum* dessutom kan

ifrågasättas inte minst ur drabbades perspektiv. Eftersom det vidare är fråga om en princip blir möjligheterna till tolkning och avvägning alltför stora i detta sammanhang och det vore önskvärt att de snävades in ytterligare genom tydligare lagregler.

Enligt delegation

Karol Nowak